

1932-11-14

AUTHOR/KEY FIGURE

Retsstatsbladet

FACTS

Document type:
Clippings

Archive:
Mappe 103 nr. 17

(Fortsat fra Side 1.)
**Retsforbundet og Folkeop-
lysningen.**

Marsforbuds kunde regne, læse eller skrive; thi Samfundet stødte ogsaa som Retsværner for Børnene, og det er Børnenes Ret at have de elementære Fag, da de ellers ikke er i Stand til at klare sig i den Konkurrence, som samfundet for Tilværelsen er. Men sigende fra vorre Almands Mund: "Sige Folk, der har de store Midler, skal betale ogsaa for de Fattiges Børn" men saaledes vil Forholdene ogsaa fremdeles blive; overalt, hvor Frihedsligheden sætter ind, er det normalt den bedst situerede, der giver mest; det gælder ogsaa inden for alle de navnende og de navngivende, og det gælder ogsaa i Frimærkedannelsen. Men det er Misforstaaelse at mene, at det er de velstillede, der betaler den offentlige Skole i Dag. Ogsaa de Skattebydere, som følger dem, vælter de af sig, over paa de arbejdende og producerende.

Landmanden betaler gennem det Slaveri uden Arbejdslo, som Spekulations- og Udbytningkapitalen byder ham i Dag, Arbejderen gennem en tabt Arbejdslo fra 60—150 Arbejdsdage, der var Følgerne af det Samfundssyn, som de gamle Partier har repræsenteret.

ikke gratis Skolegang i Dag;
deres Forældre betaler gennem den Arbejdsløshed, der lægger deres Arbejdsmød og Arbejdsglæde øde. Og de Unge selv betaler mere end dyrt, naar de efter endt Skolegang står næsten uden Mulighed for at finde Optagelse i noget som helst Erhverv, og naar de endelig efter endt Læretid af det gamle System faar stukket en Arbejdsløshedsunderstøttelse ud i Stedet for Arbejde.

Lad saa være, at intet er fuld-
komment i denne Verden, og at
der ogsaa i vore Planer for Frem-
tidens Opdragelse og Ungdoms-
uddannelse kan vise sig Mangler
og Svagheder, som man i Dag
ikke har haft Oje for; vore Grund-
principper kan bære, og der vil
hos vore Mænd findes en redelig
Viisje til at erkende det, hvor man
kan have set fejl, og tage Kampen
op for at hindre Uretfærdigheden
i paany at lægge sin klamme
Haand paa vort Samfund.

Forsøget fra de Radikales Side
paa at slaa Mout paa dette Spørgs-
maal, kan vi da ganske rolig vise
tilbage; deres Interesse for de

smaa i Samfundet kan efter deres idelige Løftebrud og Utroskab imod deres Program ikke siges at være meget værd. Valget denne Gang drejer sig ikke om den endelige Udformning af Fremtidens Skole; vi vil faa flere Valg, for vi naar saa vidt, og til den Tid vil der komme til at foreligge udformede Forslag, som Vælgerne kan tage Standpunkt til.

Valget denne Gang staar om, hvorvidt man onsker fortsat en Lovgivning, der har ført Folket til Afgrunden Rand, et Samfundsstyre, under hvilket de gamle Frihandelspartier med aabne Øjne ved deres Forrædderi mod egne Programmer og Gennemførelse af Toldlovene har forværret og udvidet baade Krisen og Arbejdsløsheden, eller om man onsker det danske Folk ført frem til Frihed og Selvstændighed paa social Ligestret og Retfærdigheds Grund.

Derom stemmer vi den 16. November, og de, der foretrækker det sidste, stemmer paa Retsforbundets Kandidater, der er de eneste Politikere, der i Dag er villige til at træde i Skranken for dette.

Aage Dahl.
Sognepræst i Egen.

Retsforbundets Program.

Retsforbundets Maal er at indføre Retsstaten, der hviler
paa følgende Grundsætninger:

A. Individet.

1. *Personlig Frihed.*
 Personlig Frihed indenfor den Grænse, som sikrer ethvert andet Menneske tilsvarende Frihed, er Menneskets Ret. Heraf følger:

- Landets Borgere har Ret til at orde-
re deres Levevis og ytre sig i Tale
og Skrift som de vil, dog under
den Forudsætning, at de ikke
andre.
- 2) Arbejdsfrihed, Næringsfrihed og
Foreningsfrihed.
- 3) Ret til at vælge og Udvælges, og
omgaa personlige og økonomiske
Forhold, og som ikke krænder af
den offentlige Magt, eller af Stats-
ret.
- 4) Alle nyvalgte Borgere bærer det
fulde Ansvar for deres Valg og
Handlinger. Opdræder de i Fælles-
skab, bærer de Ansvar solidarisk
og kan ikke skyde sig på hinanden.
- 5) Enhver Børgere har Ret til at kræ-
ve en saglig Afgørelse af, om en
Lov eller Forordning er i
Eensstemmelse med det i Grund-
loven fastsatte Statsformål eller ej.
For at den personlige Frihed kan
gøres i sig selv, og for at den kan
ændres i den nuværende Samfunds-
ordning:
- a) Der skal indkaldes fra Staten.
b) Al offentlig Understøttelse og
Forsorg bortfalder med Undtagelse
af Omsorg for almene Indby-
dere, Fremmede og ligende.
- c) Da det er Forældrenes og Hjem-
metsens Ret og Pligt at sørge for
deres Understøttelse og Uddan-
gelse og Undervisning, kan det ef-
fentlige kun gribe ind, hvor Bar-
net ikke kan varetages af sin Familie.
d) Den offentlige Ration og Stats-
forrettedighed afskaffes.
- e) Tvangens Vernepligt ophæves.
- f) Enhver borger har Ret til at Staa-
værn, som Statsloven bestemmer
for nødvendigt at opretholde, maaske
den kan hveres Frivillighed.
- g) Alle borgere har Ret til at (saasom
Pligt til) at yre Nævnning, Medbest.
af kommunal Forsamling og i
Folketings, da de har Ret til at
vælges og vælges, og de har Ret
ikke har Krav til at søge en
Regning.
- II. Ret til det fulde Udbytte af
den offentlige Arbejd.

Enhver er rettmæssig Ejer af det fulde Udbytte af sit Arbejde og raader frit derover. Heraf følger:

- 1) Stat og Kommune kan ikke indføre hverken direkte eller indirekte Skatter.
- 2) Enhver har Ret til at give og modtage Gaver og ved Testamente at bestemme over sine Efterladenskaber, for saa vidt Forsørgelsespligten mod umyndige Børn derved ikke krænktes.

- Hvor Testamente ikke foreligger, betragtes Ægteskabet grundet paa Fælleseje som gensidig Testament mellem de to Parter.
- II. Erfteldenskaber, som ikke er bortejvne, tilfalder Børnene efter deres Arvinger i lige nedstigende Linie.
- I andre Tilfælde bestemmer en særlig Lovgivning, hvorledes saarlige ikke borttestamenterede Efterskænkninger skal behandles.
- III. *Ligeret til Jorden.*
- De naturlige Rigdomskilder og de Værdier, som opstaar gennem Samfundets og den enkelte Personers Arbejdsledeste, betragtes som Fælleseje og tilhører derfor alle i lige Grad. Herfor følger:
- 1) Ligeretten til Jorden medførte, at den enkelte Bruger maatte skadesholde de enkelte Borgere for denne Skade, og at det var deres Pligt at betale den Skade, i Grundskylden har de enkelte Borgere lige Andel.
- 2) Befolkningens gamle Ret til fri Slægt og Slægt. Hver af Grundlagens Strand opretholdes.

B. Samfundet.

1. Samfundets (Statens) Indtægter.
Samfundets rettmæssige Indtægt er
Grundskylden samt eventuelt Overskud
fra Rigsbankens Drift, Indtægter fra
Eneretsbevillinger o. l.

II. *Statens Opgave.*
Statens Opgave er at værne Borgernes personlige Frihed. Udover dette Formaal er al Anvendelse af Tvang, være sig af fysisk eller aandelig Art, uberettiget. Denne Opgave løses ved:

- a) Retsvæsenet hævder Vederlagsprincippet saaledes, at Forbryderen saa vidt muligt udligner sin Skyld ved Bøder eller Arbejdsydelse, der dækker den Uret, han har forvoldt Næsten, og de Udgifter, han har paaført Samfundet. De hertil nød-

- [illegible]

2) *Finansvæsenet*.

- a) En Klagsbank til Ordning af Samfundets Pengevæsen, saaledes at Omsætningsmidlerne til enhver Tid beholder deres Paalydendes Værdi.
- b) Et Matrikuls- og Grundskyldsvæsen, der sørger for Matrikuleringen af al Jord og Vurdering af Jorden til Grundskyld.
- c) Opkrævningen af Grundskylden og dens administration.

3) Administration af Samfundets Ind-

- a) Statens Udgifter fastsættes ved deaarlige Finanslove og maa aldrig overstige Indtægterne.
- b) Rigsdagen fastsætter, hvor stor en Del af Grundskylden der skal afgives til Kommunerne til Bestridelse af de dem paahvilende Opgaver, og hvor stor en Del der skal hensættes som Reservefond.
- c) Det eventuelle Overskud udbetales i lige store Andele til ethvert Individ i Samfundet.

4) Sundhedsvæsenet.

Hygiejniske Forholdsregler, Byg-
ningsvedtægter, Kloakering, Foran-
staltninger mod Smitte m. m., i det
Omfang, som er nødvendig for det
personlige Retsvern.

5) *Formynderiet.*

Et Formynderi for vanrøgtede Børn samt for andre Individer, der enten kendes uansvarlige (Sindsyge, Abnorme m. m.) eller dømmes som farlige for deres Omgivelser.

6) Offentlige Arbejder.

- a) Beskæftigelse af Naturvurdiere som Skove, Kyster, Vandkraft o. l. samt Kulturvurdiere (historiske Mindesmærker o. l.).
- b) Vedligeholdelse og Nyantag i den for Vejevæsenet, Gadebelysning, Fyr- og Vagervæsenet m. m.
- c) Tilnæmning af de nødvendige Ekspeditioner og Eneretsbetjening til Jernbaner, Havne, Kanaler, Telegraf, Sporgovne, Gade- og Elektricitetsværker o. l. samt Kontrol med, at disse Virksomheders Drift er forsvarlig, og at der ikke afvikles Forbrugene uden nogen monopolettet Overvågning.

7) Kommunernes Opgaver.

- d) Et Civilregister indføres i Hver Kommune til Afregning af Kirkebøgerne. Der føres en Række af Bøger, Dødsfold og indgaaende Ægteskaber.
- e) Alle Ægteskaber indgaaes ved Hver Civilregisterførers Hænde.
- f) Løvrigt væsentlige Kommunal- og Opgaver, som bliver dem pålagte af Staten, i Henhold til de i Lovens Bestemmelser angivne Grundlovens Rammer.
- III. Samfundets Styreform.
- a) Den lovgivende Magt er hos Hver Valgdistrikts Valgmænd og Hver Valgrets Regler.
- b) Alle Borgere, der ikke er ude af Landet, har Ret til at vælge i Hver Valgdistrikts Valgmænd til Riksdagen og Lovgivningen. De to opnaas ved Indførelse af Den fri Valgret, der består i, at de Valgmænd paa den ene Side vælges som sin Repræsentant, og Hver Repræsentants Stemme vægter dobbelt i Samfundets Styreform. Den anden af de to Valgmænd i den enkelte Valgdistrikt af ham i den forliggende Sag.
- c) Den lovgivende Lands Riksdag vælger Riksdagen og Rigsraadet.
- d) De nærmere Regler for Samfundets Styreform fastsættes i Grundloven.
- e) Hvert Aar foretager Riksdagen for Rigsraadet en Finanslov over Landets Indtægter og Udgifter samt Forslag til Anbringelse af Lovgivning af det eventuelle Overskud.
- f) Det første Værnings vægter i den grundlovgivende Forsamlings Lov.

En Hjemløs frosset ihjel.

Saa dan kunde man forleden læse om en slakkels hjemløs. Men dette 2. rde udsigt os, som kan sidde i den indre borte og har en seng at lægge sig i om Aftenen, thi netop hys Liv og Tænder af andres gruppevækkende Lævevilkår burde gælt vise os Samfundssindets uretfærdige Tilværelse.

Var der Mangel paa Menneskets vigtigste Fornødenheder, saa vilde dette maaske tilføre den retfærdige Fordeling, men da Naturen giver os i Overflod, saa det er nemt at se, at ingen behøver at sulte og lide Nød, da borte Møden, Stuehøj, Hygge og Varme de Livets Gøder vi ejer, ikke smage os, men stadig give os Uro, indtil vi vilste, at der udenfor i det kolde regnfulde Vejr ikke mere venter sultr, forhulede Mennesker rundt, som søger efter en heftig Krog, et Skar, en Rader eller hvad andet, der kan gemme dem for Natten.

Vi har alle Kvinder og Mænd, arbejde med os selv for at forbruge, at der findes et retfærdigt Samfundssind, hvorved alle kan få Arbejde og derved opnaa Andel i de Gøder, der findes saa rigeligt at til os alle.

Retsforbundet viser Vejen, prøv selv at forstå det Ideer, og De vil se, at det ikke er en beskedt Klasse Menneskers Interesse, som her bliver varetaget, men Ideer, hvorunder vi alle bliver ligeslledede overfor Arbejds mulighederne, saa vi ikke behøver at have Bekymringer for, at vore Børn eller vi selv bliver blandt dem der må fryse ihjel.

Karin Funck Jensen.

Statsforsorg.

I 1925 skrev Professor C. N. Starcke i Pjæcen: Hvad vil Retsforbundet?

Jo mere man søger at lindre Fattigdommen ved et stort System af Understøttelse, desto flere er man ogsaa fristet til at tro, at saa har man gjort sin Samfundspagt. Men ens Samfundspagt er først og fremmest at få de Aarsager fjernet, der gør, at saa mange er saa slet stilled. Fattigdommen er ikke alene noget, som kaldes paa vor Medlidenhed, men burde i første Linie vække vor Vrede mod den Uret, som vises i vore Samfund, og om hvilke Fattigdommen vidner.

At Fattigdommen vokser med og som Følge af. Fremskridtet, har Henry George for 50 Aar siden saa klart paavist, at det er en Anklage mod vore Samfund, at de endnu ikke har fulgt hans Anvisninger til at fjern denne Skandale. Det er nogle få Menneskers Magt til at spærre Folk ude fra Jorden, der har givet dem Magt til at betale for lav Arbejdsløn og true dem med Sult, der ikke nøjedes med denne lave Løn. Man kan ikke paa en Gang hindre Folk i at tjene det nødvendige og kræve, de skal kunne klare sig selv.

Ingen nok saa stortillet Velgørenhed mod dem, der uden egen Skyld er blevet fattige, kan erstatte Arbejdet for at sætte Folk i Stand til at ernære og assurere sig selv. Velgørenheden skaber et ufrigt og kraftløst Samfund; Adgangen til eget Arbejde gør Samfundet frit og kraftfuldt.

Vi trænger til Vreden mod, at vore Samfund fremdeles fortrækker at lade Uretten bestaa og lade efter pløst paa de Saar, den slaar, ved Vel-

Det andet Vindue.

De har sikkert prøvet at sidde i et Jerubanesog og set ud af Vinduet over paa et andet Tog og pludselig tænkt: »Nu kører vi!»

Men da De saa ud af Vinduet til den anden Side, saa opdagede De, at Deres eget Tog holdt stille, medens det andet Tog kørte — den modsatte Vej!

Overfor denne Situation paa det politiske Liv:

Troet, De sidder i et Vælgers Tog.

Det andet er Politikeren, som har den gale Vej og laar Dem til at tro, at det gær fremad for Dem!

Man var venlig at se ud af det andet Vindue — man skal altid se sig godt for til begge Sider — og De vil opdage, at De holder stille.

Det andet Vindue viser Retsforbundets Politik, og har De først faaet Øje for den, forstaaer De klart, at »de andre kører den gale Vej«.

Se selv — og handl derefter!

gørenhed. Det er denne Vrede, som har grebet Retsforbundet. Vi kræver Grandskylens Indførelse for at gøre Arbejdsmarkedet frit tilgængeligt; vi kræver Skatternes Afskaffelse, for at enhver kan beholde sit Arbejdsudbytte uskørt; vi kræver Retfærdighed som den virksomste og værdigste Form for Hjælp. Den offentlige Godgørenheds System skal gøres overflødig.

Der tærskes.

I en Polemik om de Radikales Toldpolitik i »Vestreblandet for det sydlige Jylland« mellem Redaktør Sørensen og Overlæge V. Starcke skriver Redaktøren, at »den praktiske Forskel mellem os for Tiden navnlig er den, at Retsforbundet gaar udenom Handlingens Ansvar, medens vi har anset det for vor Pligt at bringe det bedst mulige ud af de Kriseforanstaltninger, som er ubetinget nødvendige og ikke kan erstattes med nok saa gode Hjerntvinkende Teorier. At Retspartiet gaar ud af Løen, medens vi andre tærsker, giver os ikke Følelse af daarlig Samvittighed«.

Hertil svarer Overlæge Starcke, at han tror, det Tidspunkt er kommet, da dette Lands Vælgere ikke ønsker at blive tærskt yderligere.

Har De set Trimon

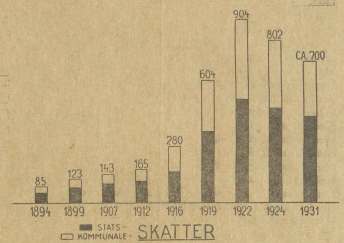
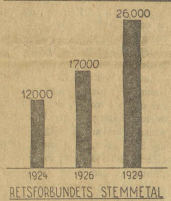
Den vandtatte Bluse med halvløse Armer

Møbler ganske billigt.

Hvide Lægger af prima Dagligstøve, Herrevæ, Spisestuer, komb. Stuer og Sovestuer m. m. skal væk i Løbet af ganske kort Tid, da Forretningen skal ombygges.

Har ar med Garanti Røverkøb! Børn er erstatende Lejlighed til at købe Møbler billigt. Kom i den midte og giv os et Bud!

Aarhus kontante Møbellager N. C. Christensen, Strøgade 27

F. Rybner Petersens Boghandel

Sct. Clemensstr., Aarhus.

Telefon 148 og 157

Dansk og udenlandsk Litteratur.

Regnskabsbøger, Protokoller eller Skema. Forlang Tilbud.

IZAL

Det verden kendte engelske Desinfektionsmiddel.

Depot for Jylland:

Vissinggaard Laboratorium.

Tønning St. Tlf. Tønning 14.